

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 9 април 2020 г.

Конституционният съд в състав: Борис Велчев – председател, членове: Георги Ангелов, Анастас Анастасов, Гроздан Илиев, Мариана Карагьозова-Финкова, Константин Пенчев, Филип Димитров, Таня Райковска, Надежда Джелепова, Павлина Панова и Атанас Семов, при участието на секретар-протоколиста Росица Симова разгледа в закрито заседание на 9 април 2020 г. конституционно дело № 2/2020 г., докладвано от съдията Константин Пенчев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 04.03.2020 г. по искане на Висшия адвокатски съвет (ВАДвС) за установяване на противоконституционност на чл. 208, ал. 1 в частта „а за имоти, предвидени за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 - петнадесет години“ от Закона за устройство на територията и на чл. 215, ал. 6 от Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 02.01.2001 г., последно изм., ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г.) (ЗУТ).

В искането се твърди, че с оспорената разпоредба на чл. 208, ал. 1 в частта „а за имоти, предвидени за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 - петнадесет години“ ЗУТ законодателят е допуснал несправедливо и необосновано ограничаване на правото на собственост и по този начин е надхвърлил конституционната рамка, която поставя принципът за правовата държава с двата свои елемента - правната сигурност и материалната справедливост. Поддържа се, че собствениците на поземлени имоти, отредени по устройствените планове за реализация на мероприятия по обществено озеленяване, са поставени в неравностойно положение спрямо останалите

собственици на поземлени имоти, които имат право по своя инициатива да изготвят необходимите проекти и да променят предназначението им за задоволяване на своите нужди. Според Висшия адвокатски съвет разпоредбата на чл. 208, ал. 1 ЗУТ, с която е определен 15-годишен срок за отчуждаване, в който частните собственици търпят съществени ограничения на собствеността си, води до „лишаване от собственост“ без предварително и равностойно обезщетение, с което се нарушава чл. 17, ал. 5 от Конституцията.

По отношение на разпоредбата на чл. 215, ал. 6 ЗУТ се сочи, че с предвидената с нея необжалваемост на общите устройствени планове, както и на техните изменения необосновано е ограничено правото на защита по чл. 56 от Конституцията. Висшият адвокатски съвет твърди, че е налице неравно третиране и ограничаване на правото на защита на гражданите, тъй като държавата може чрез областния управител да защити държавните и обществените интереси, ако счете, че те са засегнати от акта на местната власт за одобряване на общия устройствен план, а на засегнатия гражданин това право е отнето. Изложени са съображения, според които чл. 215, ал. 6 ЗУТ противоречи на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, защото е засегнато основно конституционно право - правото на собственост без да е гарантирана възможността за неговата защита чрез съдебно обжалване.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от легитимен субект на инициатива по смисъла на чл. 150, ал. 4 от Конституцията. То е в обхвата на правомощието на Висшия адвокатски съвет да сезира Конституционния съд, тъй като е насочено към установяване на противоконституционност на законови разпоредби, за които се твърди и се излагат съображения, че накърняват права на гражданите, каквито са правото на собственост и правото на защита.

Сезирането е за установяване на противоконституционност на разпоредби от действащ закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

По искане за установяване на противоконституционност на чл. 208, ал. 1 ЗУТ в частта „а за имоти, предвидени за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 - петнадесет години“, Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за

недопустимост, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

При направения сравнителен анализ Конституционният съд намира, че предметът на настоящото дело в частта за установяване противоконституционност на чл. 215, ал. 6 ЗУТ не е идентичен с предмета на к.д. № 1/2006 г., по което е постановено Решение № 5 от 2006 г. Става въпрос за две различни разпоредби, съдържанието на които не е идентично- чл.215, ал.6 от действащия ЗУТ и чл.127, ал.9 от ЗУТ в редакцията от 2006 г. (Определение от 15 май 2008 г. по к.д. № 2 от 2008 г., Решение № 4 от 2012 г. по к.д. № 14/2011 г.). Следователно в случая не може да се приложи чл. 21, ал. 6 ЗКС, който не допуска да се прави ново искане по въпрос, по който Конституционният съд се е произнесъл с решение, защото по конституционносъобразността на 215, ал. 6 ЗУТ не е имало предходно сезиране и произнасяне.

Искането има изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 от Закона за Конституционен съд и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Предвид гореизложеното, Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед предмета на конституционното производство Съдът приема, че като заинтересовани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да конституира: Народното събрание, Министерския съвет, президента на Република България, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на околната среда и водите, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана на Република България.

На основание чл. 20а, ал.2 ПОДКС, следва да бъдат отправени покани да предложат становища по делото следните неправителствени организации: Асоциация на българските административни съдии, Национално сдружение на общините в Република България и Съюз на архитектите в България.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС, следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н Цветан Сивков, проф. д-р Венцислав Стоянов, проф. д-р

Дарина Зиновиева, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Павел Сарафов, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Христина Балабанова и доц. д-р Златимир Орсов.

По тези съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на чл. 208, ал. 1 в частта „а за имоти, предвидени за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 - петнадесет години“ и на чл. 215, ал. 6 от Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 02.01.2001 г., последно изм., ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г.).

Конституира като заинтересовани институции по делото: Народното събрание, Министерския съвет, президента на Република България, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на околната среда и водите, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана на Република България, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до: Асоциация на българските административни съдии, Национално сдружение на общините в Република България, Съюз на архитектите в България, които могат в 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение да предложат писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да представят правно мнение в същия срок проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Венцислав Стоянов, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Павел Сарафов, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана

Начева, проф. д-р Христина Балабанова, доц. д-р Златимир Орсов.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, на когото се предоставя възможност в посочения по-горе срок да представи допълнителни съображения.

Председател:

Борис Велчев